

Кравченко В.Я.

АНДРУСІВСЬКИЙ МИР І ЙОГО НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

13 січня 1667 р. уряди Росії та Польщі підписали в с. Андрусові поблизу Смоленська перемир'я терміном на тринадцять з половиною років. Згідно з договором, де повністю ігнорувалися інтереси власне України, Правобережжя у складі Польщі, Лівобережжя у складі Росії. Ця подія кардинально вплинула на становище Української держави, її національну єдність.

Стосовно Андрусівської угоди існують різні точки зору, але виникає питання : що ж дозволило сусідам України ігнорувати її.

З середини 60-х рр. XVII сторіччя Україна стає ареною російсько-польського протистояння, що добре відчувається в тактиці гетьманів і старшини, в поведінці яких усе більше проглядаються риси амбітності, егоїзму, ігнорування загальнонаціональних інтересів. Кінець кінцем це приводить до того, що в Україні виникає міжусобна боротьба, з якої мають зиск лише сусіди.

Україна поділилася на два гетьманства — Правобережне і Лівобережне. Починається період перманентної спустошливої війни — Руїни (1663—1687). Назва «Руїна» взята істориками з численних народних переказів та дум, що зазначають, як Україна доборолася «до краю, до Руїни».

Фактично, за рідким винятком, українські гетьмани і їх прибічники з одного боку тим чи іншим чином намагались затримати цей процес, з іншого сприяли його розвитку. Всі вони заявляли про свої добрі наміри, але для України складалась ситуація згідно біблейського виразу : « ... найкращими намірами вимощено шлях до пекла».

Наслідки «Руїни» для Української козацької держави були катастрофічними. В безупинній боротьбі козацької верхівки за владу були зруйновані державні основи – консолідація і єдність українського народу, з втратою яких вмирало головне – виборена свого часу Українська козацька держава.

Таким чином можна прийти до висновку про те, що найбільш

впливовими причинами «Руїни» були внутрішні, і саме вони дозволили з'явитися такій угоді;

якщо уважно подивитися на Андрусівську угоду 1667 р. можна прийти до висновку про те, що єдиною стороною яка виграла від неї і тоді, і в стратегічному плані була Росія;

На думку автора, період від Слободищенського трактату до Андрусівської угоди став своєрідним водорозділом з якого почався поступовий, але незворотний процес ліквідації як молодої української так і стародавньої польської державностей.